

Sygn. akt IXKa 155/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IX Wydział Karny - Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący - SSO Mirosław Wiśniewski

Sędziowie - SSO Rafał Sadowski

-SSO Andrzej Walenta (spr.)

Protokolant - st. sek. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu **Grażyny Roszkowskiej**

po rozpoznaniu w dniu 09 maja 2013r.,

sprawy **M. Z.** oskarżonej o przestępstwo z art. 270§ 1 kk w zw. z art. 12 kk, w zw. z art. 64§ 1 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez **Prokuratora Rejonowego w Grudziądzu** od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 22 stycznia 2013r., sygn. akt IIK 1362/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla punkt „II” wyroku;

II. w pozostałym zakresie **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok;

III. **zwalnia** M. Z. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za II

instancję, zaś wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IXKa 155/13

UZASADNIENIE

M. Z. została oskarżona o to, że:

w okresie od 10 maja 2012 roku do 30 lipca 2012 roku w G., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru podrobiła trzy dowody polecenia przelewu - wpłaty gotówkowej na konto (...) Bank (...) S.A. we W. opiewające na kwoty: 550zł. z dnia 10.05.2012r., 1800zł. z dnia 04.06.2012r. i 518,76zł. z dnia 30.07.2012r. w celu użycia za autentyczne jako potwierdzenie przed kuratorem dla dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Grudziądzu dokonanej wpłaty tytułem naprawienia wyrządzonej przez nią szkody, przy czym zarzucanego czynu dopuściła się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 21.09.2007r. do 11.09.2008r. kary jednego roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu sygn. akt IIK 326/04 z dnia 10.08.2004r. za czyny z art. 286§1 kk i art. 270§1 kk -

- tj. o czyn z art. 270§1 kk w zw. z art. 12 kk, w zw. z art. 64§1 kk;

Sąd Rejonowy w Grudziądzu wyrokiem z dnia 22 stycznia 2013 r. (**sygn. akt IIK 1362/12**):

I. uznał oskarżoną za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia, z tym ustaleniem, że stanowi on wypadek mniejszej wagi, to jest popełnienia czynu stanowiącego występki z art. 270§2a kk w zw. z art. 12 kk i art.

64§1 kk i za to na podstawie art. 270§2a kk wymierzył jej karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując ją na podstawie art. 34§1 i §2 kk w zw. z art. 35§1 kk do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 69§1 i §2 kk w zw. z art. 70§ 1 pkt 2 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary ograniczenia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat tytułem próby;

III. na podstawie art. 36§2 kk w zw. z art. 72§1 pkt. 4 kk zobowiązał oskarżoną do wykonywania pracy zarobkowej;

IV. zwolnił oskarżoną od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, zaś wydatkami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej.

Wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę polegający na przyjęciu, że występki zarzucany oskarżonej stanowi wypadek mniejszej wagi i w konsekwencji wymierzenie oskarżonej rażąco łagodnej kary, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego dokonana zgodnie z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, że czyn ten nie stanowi wypadku mniejszej wagi a typ podstawowy z art. 270§1 kk.

Powołując się na powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja prokuratora w części w jakiej kwestionowała zasadność przyjęcia, że czyn oskarżonej stanowi wypadek mniejszej wagi była pozbawiona słuszności, natomiast zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonej kary okazał się trafny i doprowadził do zmiany zaskarżonego wyroku w tym zakresie.

Apelacja prokuratora co do zarzutu naruszenia przepisu art. 270§2a kk poprzez błędne zakwalifikowanie czynu oskarżonej z tego przepisu jest polemiczna i choć skarżący podnosi w niej szereg argumentów, które jego zdaniem świadczą o popełnionym przez sąd meriti w tym zakresie błędzie, to jednak stanowisko forsowane w apelacji nie jest uzasadnione.

Przede wszystkim okoliczność wykluczającą możliwość uznania czynu oskarżonej za wypadek mniejszej wagi nie stanowi zaakcentowany przez prokuratora fakt, że oskarżona działała z zamiarem bezpośrednim kierunkowym, co jest bezsporne w sprawie. Przeciwnie podrobieniu dokumentów zawsze towarzyszy taki właśnie zamiar (kierunkowy i bezpośredni), dlatego działanie oskarżonej o takim właśnie charakterze nie zwiększało stopnia jej winy ani nie świadczyło o wysokim (bądź wyższym niż w przypadku pozostałych czynów wyczerpujących znamiona przestępstwa podrobienia dokumentu) stopniu społecznej szkodliwości jej czynu. Zamiar z jakim oskarżona działała wypełniał stronę podmiotową przypisanego jej czynu bowiem gdyby nie działała w zamiarze kierunkowym to przestępstwa z art. 270 kk w ogóle by nie popełniła. Zatem postać zamiaru towarzyszącego oskarżonej popełnieniu przypisanego jej czynu nie miała wpływu na ocenę jej zachowania jako wypadku mniejszej wagi.

Podobnie kolejna okoliczność, na którą zwrócił uwagę prokurator w apelacji, mianowicie, że dobrem, w które oskarżona godziła była wiarygodność dokumentów, nie zwiększa stopnia jej winy ani tym bardziej społecznej szkodliwości jej czynu. W każdym bowiem przypadku popełnienia przestępstwa o jakim mowa w art. 270 kk dobrem naruszonym jest wiarygodność dokumentów, więc nie ma podstaw by twierdzić, że w przypadku oskarżonej charakter tego dobra sprzeciwiał się uznaniu jej czynu jako występkę z art. 270§2a kk.

Jeśli chodzi o pozostałe argumenty prokuratora przytoczone w celu wykazania, że czyn oskarżonej nie stanowił wypadku mniejszej wagi, również nie wykazały wadliwości oceny sądu meriti. Sąd Rejonowy słusznie uznał, że za kwalifikacją czynu oskarżonej z art. 270§2a kk przemawiała szczególna motywacja towarzysząca oskarżonej popełnieniu czynu oraz fakt, że oskarżona swoim działaniem nie wyrządziła nikomu żadnej szkody.

Z materiału sprawy jednoznacznie wynika, że oskarżona zdecydowała się podrobić dowody wpłaty określonych sum pieniędzy na rzecz banku (...) (pokrzywdzonego w sprawie IIK 392/09) gdyż nie miała wystarczających środków na pokrycie szkody, a chciała przed kuratorem sądowym sprawującym nad nią dozór wykazać, że realizuje nałożony na nią obowiązek naprawienia szkody. Oskarżona zamierzała w ten sposób uniknąć ewentualnego zarządzenia warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności, co oznaczałoby rozstanie z pięciorgiem dzieci. Oskarżona zdawała sobie sprawę, że gdy wyjdzie przed kuratorem sądowym na jaw, że nie podejmuje działań w celu naprawienia szkody to może to stanowić podstawę do złożenia wniosku o zarządzenie wykonania kary. Chcąc zatem zdobyć przychyłność kuratora zdecydowała się podrobić dowody wpłat tak by wywołać u niego wrażenie, że spłaca swoje zobowiązanie i realizuje obowiązek probacyjny.

Materiał sprawy przekonuje zatem, że oskarżona nie podrobiła dowodów wpłat z arogancji, bezczelności czy wyrachowania lecz dlatego, że z racji bardzo trudnej sytuacji rodzinnej i majątkowej nie dysponowała pieniędzmi, które mogłaby przeznaczyć na pokrycie szkody, a chciała uniknąć sytuacji, że kurator złoży wniosek o zarządzenie wykonania kary.

Co istotne, oskarżona podrobione dokumenty okazała jedynie kuratorowi sądowemu. Nie miała zamiaru wykorzystać tych dokumentów w stosunkach z pokrzywdzonym by uniknąć wywiązania się z obowiązku naprawiania szkody bądź narazić pokrzywdzonego na szkodę. Sugestie prokuratora który podniósł, że w przypadku skierowania przeciwko oskarżonej postępowania egzekucyjnego podrobione dokumenty oskarżona wykorzystałaby jako dowód spełnienia świadczenia nie są niczym uzasadnione, dlatego twierdzeń tych mających świadczyć o wysokim natężeniu złej woli oskarżonej i mających przekonać o istnieniu po jej stronie zamiaru wyrządzenia pokrzywdzonemu szkody nie sposób uwzględnić.

Kolejna okoliczność, o której wspomina prokurator, a to działanie oskarżonej w warunkach recydywy, także nie wyklucza możliwości zakwalifikowania czynu oskarżonej jako wypadku mniejszej wagi. Jest to bowiem element charakteryzujący osobę sprawcy (oskarżoną) a nie popełniony przez nią czyn, dlatego okoliczność ta nie zaważyła na ocenie zachowania oskarżonej jako występku z art. 270§2a kk.

Tak więc sąd odwoławczy nie dostrzegając żadnych podstaw by kwestionować kwalifikację prawną czynu przypisanego oskarżonej uznał apelację prokuratora w tym zakresie za pozbawioną słuszności.

O ile nie ma racji prokurator kwestionując materialno - karną ocenę zachowania oskarżonej, o tyle trafnie podniósł, że wymierzona oskarżonej kara jest rażąco łagodna, choć nie z powodu jej nieadekwatności do wagi popełnionego czynu lecz z uwagi na konieczność zapewnienia realizacji celów kary. Właściwa ocena warunków indywidualnych oskarżonej oraz jej dotychczasowego sposobu życia przemawia za orzeczeniem wobec niej bezwzględnej kary ograniczenia wolności.

Jeśli chodzi o rodzaj i wymiar kary to należy podzielić stanowisko sądu meriti, który uznał, że kara ograniczenia wolności, biorąc pod uwagę stopień winy oskarżonej i niewielki stopień społecznej szkodliwości popełnionego czynu, jest karą odpowiednią i uwzględniającą reguły określone w art. 53 kk. Kara pozbawienia wolności w istocie byłaby karą zbyt surową. Nie można się natomiast zgodzić z oceną sądu I instancji, iż w stosunku do oskarżonej zachodzą przesłanki do warunkowego zawieszenia wykonania tejże kary.

Otóż sąd meriti wymierzając oskarżonej karę ograniczenia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania zbyt mocno zaakcentował zachowanie oskarżonej po popełnieniu czynu (skrucha i żal, przyznanie się do winy) oraz jej trudną sytuację rodzinną (posiadanie pięciorga dzieci), bagatelizując zupełnie dotychczasową - jednoznacznie negatywną - postawę oskarżonej.

Warto przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 69 kk, warunkowo zawieszając wykonanie kary, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa (§ 2). a także ocenia, czy warunkowe zawieszenie kary będzie wystarczające dla

osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa (§ 1). Innymi słowy, na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary zasługują jedynie sprawcy, co do których istnieje pozytywna prognoza resocjalizacyjna na przyszłość. Dotychczasowa postawa i sposób życia muszą zatem wskazywać na to, że mimo niewykonania kary zostaną osiągnięte cele kary, a w szczególności, iż sprawca nie powróci ponownie na drogę przestępstwa.

W przypadku oskarżonej prognoza ta jest na chwilę obecną negatywna. Oskarżona po raz piąty weszła w konflikt z prawem. Była już czterokrotnie karana i to za każdym razem za przestępstwa przeciwko mieniu (czyny z art. 286§1 kk, z art. 284§1 kk, z art. 297§1 kk). Poza tym nie bez znaczenia jest fakt, że czyn z niniejszej sprawy oskarżona popełniła w warunkach recydywy z art. 64§1 kk, co ewidentnie świadczy o jej lekceważącym podejściu do wydawanych wyroków i orzekanych do tej pory kar. Celów prewencyjnych nie odniósł blisko roczny pobyt oskarżonej w zakładzie karnym ani orzekane dotychczas kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania ani nawet kary w pozbawienia wolności w bezwzględnej postaci. Oskarżona mimo czterech wyroków skazujących i osadzenia w zakładzie karnym nie zmieniła swojego zachowania i po raz kolejny popełniła przestępstwo, co obrazuje jej dalekie od pożądanego podejście do porządku prawnego.

Powyższe okoliczności nie pozwalają przyjąć, że oskarżona nie popełni w przyszłości kolejnego przestępstwa. Uprzednia karalność oskarżonej i jej dotychczasowa postawa przekonuje zatem, że kara z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie spełni celu prewencyjnego. Wychowawczo wpłynie natomiast na nią odbycie kary ograniczenia wolności. Jednocześnie dodać należy, że wymiar kary ograniczenia wolności nie jest na tyle wysoki (20 godzin w stosunku miesięcznym) aby uniemożliwił bądź utrudnił świadczenie przez oskarżoną pracy w celach zarobkowych. Zresztą sąd meriti - dla wzmocnienia celów kary - nałożył na oskarżoną obowiązek wykonywania pracy zarobkowej, co ma ją skłonić do zmiany swojej życiowej postawy.

Mając na uwadze powyższe sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił punkt 11 tego wyroku.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy utrzymał w mocy. Nie wystąpiły bowiem żadne uchybienia stanowiące bezwzględne przyczyny odwoławcze będące podstawą do uchylecia lub zmiany wyroku z urzędu w dalszej części.